

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αρχικά πες μου κάποια πράγματα για να καταλάβω το ρόλο σου στο πρόγραμμα, δηλαδή πότε ξεκίνησες, τι έκανες...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τώρα μιλάμε για τις γυναίκες έτσι; Για την «Ισότητα»;

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ναι για την «Ισότητα».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν θυμάμαι πότε ξεκίνησα (γέλια), γιατί ενώ είχαμε μιλήσει πολύ νωρίτερα στο τηλέφωνο με τη Νατάσα και είπαμε να ξεκινήσουμε, κάτι γινότανε, μια έλειπα στο εξωτερικό, μια είχε τρεχάματα εκείνη και δεν προλαβαίναμε, νομίζω όμως ότι ξεκίνησα ή Νοέμβρη του 2013 ή Γενάρη του 2014, δηλαδή δεν ήμουν από την αρχή ουσιαστικά στο πρόγραμμα και ανέλαβα τη δομή στα Γιάννενα και τις εκπαιδεύσεις, όχι μόνο Γιάννενα, εκπαιδεύσεις έκανα Γιάννενα, Αλεξανδρούπολη και Δράμα, για την «Ισότητα» μόνο αυτές τις τρεις, από ότι θυμάμαι δηλαδή.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσες εκπαιδεύσεις είχατε; Στο περίπου.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Παράλληλα είχαμε και άλλες εκπαιδεύσεις Δράμα, Αλεξανδρούπολη θα κάναμε τουλάχιστον τρία, γιατί είχαμε και εργαστήρια και σεμινάρια, το είχαμε χωρίσει σε μικρά και μεγάλα, Γιάννενα νομίζω κάναμε δύο σεμινάρια και ένα εργαστήριο, αν θυμάμαι καλά, γιατί έχει περάσει πολύς καιρός, Δράμα πρέπει να κάναμε δύο και ένα Αλεξανδρούπολη, κάπως έτσι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αυτό το κάνω για να δω αν υπήρχαν μεγάλες αποκλίσεις αλλά πάνω κάτω τα ίδια, ένα, δύο, τρία, εκεί κυμαινόντουσαν.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Και Κοζάνη το ξέχασα, ήταν και Κοζάνη ένα, κοίτα μπορεί να κάνανε και άλλα χωρίς εμένα, εγώ ξέρω των Ιωαννίνων, γιατί ήμουν υπεύθυνη της δομής...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Στα Γιάννενα ήσουν υπεύθυνη της δομής εσύ μόνο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, αλλά είχαμε ας πούμε Αλεξανδρούπολη, Κοζάνη και Δράμα, Κοζάνη σίγουρα, έχει κάνει και με άλλη εκπαιδευτρια, οπότε σίγουρα θα ήταν ίσα πάνω κάτω αλλά δεν έχω εγώ εικόνα για όλα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εσύ πως προέκυψε τότε και έκανες τις περιοχές αυτές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Γιατί εγώ μετακινούμαι έτσι και αλλιώς και το είχα ζητήσει και εγώ, ήθελα να πάω όχι συγκεκριμένες περιοχές αλλά είπα όπου υπάρχει ανάγκη για εκπαιδευτήρια να με στείλουνε και τότε υπήρχε ανάγκη Δράμα και Κοζάνη και έτσι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άρα εσύ ήσουν υπεύθυνη δομής στα Γιάννενα, έκανες εκπαιδεύσεις απλώς σε κάποια άλλα μέρη και ήσουν εκπαιδευτήρια στην ουσία.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Και στέλεχος.

ΕΩΤΗΣΗ: Και στέλεχος και έκανες και τα δύο είδη σεμιναρίων και σεμινάρια και εργαστήρια, μπορείς να μου πεις λίγο για τη δομή στα Γιάννενα; Πως στήθηκε; Αν υπήρχαν κάποια προβλήματα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μας έδωσαν πολύ εύκολα σχετικά στο εργατικό κέντρο γραφείο και ένα ωραίο γραφείο, νομίζω ότι είναι η τελευταία φορά που θα το δούμε, γίνανε εκλογές τώρα, οπότε νομίζω δεν θα ξαναπατήσουμε το πόδι μας εύκολα εκεί (γέλια), πολύ συνεργάσιμος ο πρόεδρος, σε μια απόσταση από τα πράγματα, γενικώς δεν συμμετείχε, ούτε μπλεκόταν στα πόδια μας, ούτε ήθελε να μαθαίνει πολλά-πολλά, ήταν πολύ προσεχτικός, πολύ συνεργάσιμος, πολύ συνεργάσιμη η κοπέλα, η γραμματέας δηλαδή του εργατικού κέντρου ουσιαστικά, από αυτή περνάνε τα πάντα, όχι από άποψη ελέγχου, γιατί είναι ένα άτομο πολύ χαμηλών τόνων από αυτή την έννοια αλλά είναι πολύ δουλευταρού και είναι ο άνθρωπος κλειδί και ήταν πολύ υποστηρικτική η Αναστασία σε ότι χρειαστήκαμε, είχαμε και σε κάθε δομή ένα στέλεχος ισότητας και μία πολιτικά υπεύθυνη, εκεί ήταν ένα λάθος που κάναμε μάλλον, γιατί ο πρόεδρος ίσως το είχε αλλιώς στο μυαλό του, δεν ήξερε το ρόλο, ούτε εμείς τον ξέραμε, ούτε εγώ καλά-καλά τι ρόλο θα έχει η ίδια και θεώρησε ότι έπρεπε ή να βοηθήσει μια φίλη του με έναν τρόπο ή αντίστοιχα να έχει έναν έλεγχο και πρότεινε μια κυρία που όχι απλά δεν συμμετείχε καθόλου αλλά ήταν, λειτουργούσε αποθαρρυντικά η παρουσία της στο να συμμετέχουν άλλες γυναίκες, γιατί και τα Γιάννενα είναι μια πολύ μικρή πόλη, οπότε όλες αυτές οι εντάσεις, και είναι και σε ένα κλάδο που είναι πολύ ευαίσθητος, που εμείς τον θέλαμε, τις καθαρίστριες, τις ιδιότητες σου λέω, και εκείνες ενώ στην αρχή ήταν πολύ δεκτικές, μόλις ακούσανε για αυτήν, γιατί ήταν μια κυρία που την θεωρούσαν εργοδοτική, είχε

δημιουργήσει πάρα πολλές εντάσεις, δεν ήταν τόσο πολιτικό όσο προσωπικό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δημιουργήθηκαν προβλήματα και κατά τη διάρκεια;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σε εμάς όχι, γιατί ουσιαστικά απείχε, δηλαδή προσπάθησε μερικές φορές...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Απλά και μόνο που ακούστηκε η παρουσία της;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Και επίσης εκείνη ενοχλήθηκε, γιατί θεώρησε με έναν τρόπο ή από λάθος πληροφόρηση του προέδρου ή εκείνη αυθαίρετα, ότι θα πληρώνετε για αυτό, για αυτό και δέχτηκε, οπότε μόλις έμαθε ότι δεν θα πληρώνετε, έφυγε αλλά ήδη είχε δημιουργηθεί ζημιά σε σχέση με έναν target group που το θέλαμε πολύ, γιατί η αλήθεια είναι ότι ήταν πολύ δυναμική ομάδα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άρα τελικά είχε αρνητική επίπτωση αυτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δηλαδή δεν συμμετείχαν οι γυναίκες για αυτό το λόγο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πέρα από αυτό το συγκεκριμένο group που θέλαμε, δεν συμμετείχε καμία, δηλαδή μας μπλόκαρε πολύ, με δυσκόλεψε πολύ αυτό, ήταν και το μόνο πράγμα ουσιαστικά που με δυσκόλεψε, γιατί γενικώς πήγε καλά αλλά σε γυναίκες και ανθρώπους που δεν είχαν επαφή με ένα τρόπο μαζί της, με το εργατικό, γιατί αυτά πήγαιναν πακέτο αλλά ήταν μεγάλη δυσκολία αυτό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δηλαδή κάνοντας αυτή τη προσπάθεια να τις προσεγγίσεις σου λέγανε...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ήταν τοίχος.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τόσο πολύ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ήταν σοκ και για εμάς, εγώ δεν την ήξερα τόσο πολύ, δεν είχα καμία επαφή τέλος πάντων με τη γυναίκα, οπότε ήταν πολύ κακή επιλογή.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Είχε τόσο κακή επιρροή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολύ, δεν ξέρω πως ήταν στις άλλες, δεν ξέρω και τι δυνατότητες είχανε από τη στιγμή που την πρότεινε ο πρόεδρος και δεν είχαν άλλη επαφή, να σκεφτούμε κάποια άλλη, οπότε, αλλά ήταν όντως πολύ αρνητικό, μας δυσκόλεψε πάρα πολύ, βγήκε το πρόγραμμα και βγήκε πολύ καλά αλλά ήθελε πολύ μεγαλύτερη προσπάθεια, συν του ότι το να ξεκινάς με τόσο κακή εικόνα δεν είναι ότι καλύτερο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Φαντάζομαι αυτό και σε μικρή κοινωνία επηρεάζει, γιατί κοίτα ποιος είναι εκεί και μπορεί να επηρεάζει και άλλο κόσμο πιο εύκολα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το γεγονός ότι απείχε λόγω του ότι δεν είχε οικονομικές απολαβές μας βοήθησε ως ένα βαθμό αλλά έγινε ζημιά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άλλα προβλήματα υπήρχανε; Εμπόδια στην πορεία;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, θα έλεγα ότι ήταν το μόνο, γενικώς πήγε καλά, ήταν ένα πρόγραμμα που πήγε πολύ καλά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αυτό πως αξιολογήθηκε; Τώρα χονδρικά, δηλαδή ήταν ο στόχος να μαζέψουμε πενήντα γυναίκες και μαζέψαμε εβδομήντα; Υπήρχε κάποιο δείγμα ποσοτικό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, δεν θυμάμαι να σου πω νούμερα ποσοτικά, ίσχυε σε σχέση με το προσωπικό κομμάτι, την προσωπική συμβουλευτική και άτυπα, δεν ήταν μέσα στις υποχρεώσεις του προγράμματος αυτό και λόγω της ειδικότητας μου, είχα τρία απογεύματα την εβδομάδα που ερχόταν για συμβουλευτική στο γραφείο του εργατικού κέντρου, οπότε άρχισε να δουλεύει και να κινείται, ήρθε πολύς κόσμος, ήρθαν αρκετές γυναίκες και με κάποιες κάναμε και επαγγελματική συμβουλευτική και ανεβήκανε και τα τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού, δηλαδή ήταν ωραία και νομίζω ότι αν δεν είχαμε αυτό το πρόβλημα, θα είχε μεγαλώσει περισσότερο όλο αυτό αλλά γενικώς πήγε καλά, οι γυναίκες το δέχτηκαν, άρχισαν να έρχονται, να γίνεται γνωστό, να ζητούν βοήθεια, πληροφορίες κυρίως για διάφορα πράγματα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Όπως; Θυμάσαι κάποια; Τις θεματικές.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σε σχέση με το μια εργαζόμενη μαμά τι λύσεις έχει για τα παιδιά, είχαμε περιπτώσεις κακοποίησης για αντίστοιχες παραπομπές,

επαγγελματική συμβουλευτική, κάποιες ερχόντουσαν, υπήρχε τότε το πρόγραμμα, δεν ξέρω αν τρέχει ακόμα, του ΙΝΕ, της συμβουλευτικής, που κάνανε νομική συμβουλευτική τα παιδιά, συνεργαστήκαμε και με αυτούς, γιατί είχαν και τέτοια αιτήματα που εγώ δεν μπορούσα να τους τα απαντήσω, για το ασφαλιστικό, να τα προωθήσω αυτά με ένα τρόπο...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πάντως αν κατάλαβα καλά, η αρχική, αυτό που έχω πάρει εγώ ως εικόνα, επικεντρωνόμαστε σε γυναίκες και τη συμμετοχή στα συνδικάτα, έχω καταλάβει πως αυτό έγινε ευρύτερο, για θέματα κοινωνικά, οικογενειακά, ειδικά σε τέτοια θέματα, επίπεδο συμβουλευτικής ας πούμε, βγήκε εκτός.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολύ ευρύτερο, γιατί ανακαλύπτεις μια ανάγκη, δηλαδή όταν μπαίνεις στο πεδίο, βλέπεις ποιες είναι οι πραγματικές ανάγκες και τη δεδομένη στιγμή τότε, ήταν τελείως πάνω στην κρίση και πάνω στο μεγάλο σοκ που οι άνθρωποι ήταν πιο πελαγωμένοι, οι γυναίκες κυρίως και ψάχνανε, βγαίνανε όλα τα προβλήματα προς τα έξω, σε σχέση με τη συμμετοχή στα Γιάννενα νομίζω δεν, δουλέψαμε το κομμάτι της ενδυνάμωσης, ουσιαστικά ήταν και ο στόχος του προγράμματος, έτσι; Γιατί έτσι και αλλιώς το φύλο και η δουλειά με τις γυναίκες, αυτός είναι ο δρόμος, η ενδυνάμωση, δεν μπορείς ξαφνικά να τις πάρεις, θέλω να πω ότι, όταν έρχεται μια γυναίκα και σου λέει ότι δουλεύει και παρόλα αυτά δεν παίρνουν για κάποιο λόγο το παιδί της στο παιδικό σταθμό και προσπαθείς να βρεις μια λύση, αυτό είναι κομμάτι της ενδυνάμωσης στην ουσία, γιατί αν μια γυναίκα δεν έχει να αφήσει το παιδί της κάπου, δεν υπάρχει περίπτωση να πάει να συμμετέχει, είναι τελείως για άντρες τα διοικητικά συμβούλια, που κάθονται εφτά ώρες και συζητάνε και κάνουν λούφες και διαβάζουν προκηρύξεις, χωρίς να τους νοιάζει τι θα γίνει πίσω στο σπίτι αλλά δεν μπορεί να το κάνει αυτό ο μέσος όρος, έτσι; Προφανώς κάποιες μπορούν αλλά ο μέσος όρος δεν μπορεί να το κάνει αυτό, άρα είναι κομμάτι της ενδυνάμωσης να προσπαθήσεις να της λύσεις τα περιφερειακά ζητήματα, μια πρόταση τότε που τους είχα κάνει εγώ σε μια από τις ομάδες με κάτι βιντεάκια ήταν, ότι παράλληλα δίπλα υπάρχει δημιουργική απασχόληση παιδιών την ώρα που έχουν συναντήσεις, εγώ το κάνω και στα σεμινάρια τα δικά μου αυτό, μπορούν έτσι και αλλιώς να φέρουν τα παιδάκια σε κάποιον που συμμετέχει σε μια γωνιά ή να είναι δίπλα κάποιος ή κάποια που να κάνει δημιουργική

απασχόληση, δηλαδή αυτό είναι η ενδυνάμωση, μπαίνεις μέσα στο πεδίο και ανακαλύπτεις άλλα, που νομίζω ως ένα βαθμό το κάναμε, απλά (δεν ακούγεται, 13:25 μέχρι 13:30).

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αυτό φάνηκε και στις συμμετέχουσες; Γιατί σε κάποια μου είπαν, γιατί στην αρχή διαβάζοντας την ομάδα στόχου ότι θα είναι είτε γυναίκες που συμμετέχουν λίγο είτε είναι να συμμετάσχουν στα συνδικάτα, κατάλαβα ότι ήταν, άνεργες γυναίκες ήταν, δηλαδή συμμετείχαν και στις επιμορφώσεις τέτοιες γυναίκες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Άνεργες δεν είχαμε πολλές, είχαμε ένα όριο στις άνεργες, δεν είχαμε πολλές, όμως ήταν και μια θέση που εγώ συμφωνώ πάρα πολύ, ότι όταν έρθει η άλλη, δεν μπορείς να της πεις όχι, δεν θέλαμε να έχουμε περισσότερες άνεργες από ότι εργαζόμενες και το προσέξαμε νομίζω όλες αυτό αλλά αντίστοιχα δεν κλείναμε και την πόρτα, δηλαδή όταν μια γυναίκα σου απευθύνει ένα αίτημα για βοήθεια, δεν μπορείς να κλείσεις την πόρτα, απλά πρέπει να το προσαρμόσεις στο τι μπορείς εσύ να προσφέρεις, αυτό, δεν μπορείς να λύσεις όλα τα προβλήματα, είχαμε άνεργες αλλά νομίζω ήταν λίγες, δεν ήταν πολλές, ο βαθμός συμμετοχής σίγουρα έπαιζε, ήταν κάποιες που δεν συμμετείχαν σχεδόν ποτέ παρά μόνο σε ψηφοφορίες και εκλογές και είχαμε και λίγες ας πούμε στα Γιάννενα, στη Κοζάνη περισσότερες, στην Αλεξανδρούπολη έτσι και έτσι, στην Κοζάνη όμως ήταν πολύ δυναμικές, πολύ συμπαθητικές, στα Γιάννενα ήταν πολύ λίγες αυτές που συμμετείχαν στα συνδικαλιστικά όργανα, πραγματικά λίγες, γιατί υπήρχε το εξής θέμα, όποιες συμμετέχουν στα όργανα, ήταν πολύ αρνητικές απέναντι στη ΓΣΕΕ, οπότε δεν υπήρχε περίπτωση να συμμετέχουν, αυτές που έχω στο μυαλό μου που τις ξέρω πολλά χρόνια και έχω και μια προσωπική επαφή, με το που ακούν ΓΣΕΕ, κόκκινο πανί, οπότε...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άσχετα τι πρόγραμμα είναι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν έχει σημασία, λένε ΓΣΕΕ, σου λένε εργοδοτικό, τέλος, δεν συμμετέχουν, οπότε το κομμάτι της αριστεράς που είναι το κυριότερο, αυτό συμμετέχει πιο πολύ, ακόμα και σε επίπεδο ποσοστό γυναικών έχει μεγαλύτερο ουσιαστικά, τουλάχιστον στα Γιάννενα, δεν υπήρχε περίπτωση να συμμετέχει και νομίζω αυτό ισχύει και για τις υπόλοιπες πόλεις, όχι μόνο για τα Γιάννενα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Οι επαγγελματίες τους καταβολές τι ήταν; Ήταν καθαρίστριες όλες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, στην Κοζάνη ήταν πολλές καθαρίστριες, όχι μόνο όλες, ίσα-ίσα τώρα που το σκέφτομαι, εμείς στα Γιάννενα δεν είχαμε καμία καθαρίστρια, εκτός από την κυρία λόγω της (δεν ακούγεται 16:16 μέχρι 16:20), είχαμε πολλές ιδιωτικές, πωλήτριες, κάποιες γιατρούς, γραμματειακή υποστήριξη δηλαδή, δεν θυμάμαι, κυρίως ιδιωτικοί υπάλληλοι σε εμπορικά και όχι μόνο, δεν έχουμε και στα Γιάννενα βιομηχανίες και τέτοια, έχει καμία-δύο βιοτεχνίες.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άρα η επαφή πως έγινε εκεί για να έρθει ο κόσμος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μου έδωσε ο πρόεδρος και η Αναστασία ουσιαστικά, η γραμματέας, έχουν μια λίστα που έχουν όλα τα σωματεία που συμμετέχουν στο εργατικό κέντρο και τους υπεύθυνους τους, δηλαδή το ΔΣ τους με τα τηλέφωνα δίπλα, οπότε έκανε τηλέφωνα, από εκεί πέρα από τις ανακοινώσεις στον τοπικό τύπο, και έκανα τηλέφωνα ένα-ένα σε όλους, ακόμα και σε αυτούς που ήξερα ότι θα μου πούνε ΓΣΕΕ δεν, παρόλα αυτά έκανα τα τηλέφωνα σε όλους και έτσι κάπως έγινε αυτό, συν από δικούς μου, εγώ ήμουν διευθύντρια σε ένα οικοτροφείο ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης μέχρι το 2009, οπότε και από εκεί είχα ένα μεγάλο κύκλο εργαζόμενων γυναικών, κυρίως γυναικών, οπότε μέσα από εκεί δηλαδή και από προσωπικές σχέσεις και επαφές και γνωστοί και παλιοί συνεργάτες και έτσι κάναμε ένα κύκλο αρκετά μεγάλο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άρα κατάλαβα και από αυτά που μου είπες πριν, ότι υπήρχε ανταπόκριση και από τις επαφές που είχες πριν, αν κατάλαβα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για να είμαι ειλικρινής, οι προσωπικές επαφές και οι άνθρωποι αυτοί, με πολλές γυναίκες που έχουνε ξανακάνει εκπαιδεύσεις μαζί μου, γιατί με το υπόλοιπο εργατικό κέντρο ή που θα είναι αριστερές που δεν θα συμμετέχουν ή ήταν γυναίκες που δεν συμμετείχαν ποτέ, οπότε δεν καταλάβαιναν, δεν έκαναν καν τον κόπο να έρθουνε στις συναντήσεις για να μάθουν περισσότερα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Χονδρικά μπορείς να μου πεις αριθμό; Δηλαδή σε ένα σεμινάριο πόσες ερχόντουσαν; Είκοσι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στο σεμινάριο είχαμε είκοσι δύο, είκοσι πέντε, πάνω κάτω, είχαμε ένα όριο, τώρα στο λέω με μεγάλη επιφύλαξη, γιατί έχουν μεσολαβήσει και άλλα project και μπορεί να το μπερδεύω αλλά νομίζω κάπου τόσο, πέρα από τα εργαστήρια και τα σεμινάρια που ήταν τα αναγκαστικά, εγώ έκανα και κάποια άλλα εργαστήρια που εκεί ήταν λιγότεροι, γύρω στα δώδεκα άτομα, ήταν πιο κύκλος.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αυτά ήταν εκτός προγράμματος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ήταν εκτός παραδοτέου, όχι εκτός προγράμματος, με βάση κυρίως τις ανάγκες που προέκυπταν, ήταν από αιτήματα, δικά τους πράγματα ας πούμε, από θέματα δικά τους.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θυμάσαι κάποια; Γιατί έχει ενδιαφέρον.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θυμάμαι ένα που ήταν πολύ συγκυριακό, εκείνη την περίοδο στα Γιάννενα είχαν συλλάβει έναν παιδίατρο για κατοχή πορνογραφικού υλικού, παιδικής πορνογραφίας, οπότε αυτό τους είχε αναστατώσει πάρα πολύ, όλη την πόλη, και τότε είχαμε κάνει σε συνεργασία με το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο μια καμπάνια σε σχέση με το πώς να μάθεις το παιδί σου να λέει όχι και να βάζει όρια και να σου μεταφέρει πληροφορίες, οπότε κάναμε αυτό, δουλέψαμε ένα απόγευμα πάνω σε αυτό, αυτό μπορώ να θυμηθώ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Έχει ενδιαφέρον πως μέσα από το πρόγραμμα προέκυπταν ζητήματα τα οποία έγιναν έστω και...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Γιατί έχει σημασία τι σχέση αναπτύσσεις με την ομάδα, με τις γυναίκες και επίσης νομίζω ότι όποιοι έχουν δουλέψει με γυναίκες, είναι πολύ καθαρό το ότι, μιλάμε τώρα για μια ηλικία και για επαρχία, έτσι; Νομίζω όμως ισχύει γενικότερα σε ένα βαθμό, είναι μεγάλη ανάγκη να βρεθούν, να μιλήσουν και να επικοινωνήσουν δηλαδή, για αυτές είναι μια έξοδος η συμμετοχή τους σε μια ομάδα, δηλαδή δεν είναι σαν εμένα ή άλλες που μπορεί να είναι στην ηλικία μου ή και μικρότερες από εμένα, είναι θέμα σκέψης και κουλτούρας, για αυτές είναι έξοδος, είναι ένας τρόπος δικαιολογημένα να λείπει από το σπίτι, το ευχαριστιόταν, τι να σου πω δηλαδή; Το ευχαριστιόταν πάρα πολύ, εν τω μεταξύ αυτοί που μας έκαναν το catering, ήταν φίλοι-γνωστοί, γιατί ξέρεις τα Γιάννενα είναι μια σταλιά πόλη και επειδή είναι και αυτός ένας άνθρωπος πολύ

ευαισθητοποιημένος, το πήρε αυτό, οπότε μας έκανε τέτοιο πράγμα στο catering, που δεν μπορώ να στο περιγράψω, δηλαδή τι τσάγια περίεργα και κακάο και σαλάτες και ιδιαίτερα αυτά, οπότε για εκείνες ήταν πραγματικά μια έξοδος, το ευχαριστιόντουσαν, λες και πήγαιναν εκδρομή και ήταν και το υλικό πολύ καλό, οι δραστηριότητες.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αυτό ήθελα να σε ρωτήσω μετά, για το εκπαιδευτικό υλικό στα σεμινάρια και στα εργαστήρια αυτά.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολύ ωραίο το υλικό, είχε γίνει πραγματικά πολύ ωραία δουλειά, ωραίες ασκήσεις βιωματικές, οπότε τις ξεσήκωνε, πολύ πλάκα, πολύ γέλιο, έβγαινε και όλη η ένταση με πολύ χιούμορ, βαθιά ριζωμένα στερεότυπα, όσο και να προσπαθήσεις, τα βλέπεις, είναι παντού, το υλικό ήταν πολύ ωραίο, πραγματικά ωραίο, τώρα και τα παιδιά έχουν μεγάλη εμπειρία ως εκπαιδευτές, γιατί κατά καιρούς καλείσαι να δουλέψεις με υλικό που δεν μπορεί να γίνει με τίποτα, γιατί ο άλλος δεν έχει καμία εμπειρία, τα παιδιά ήταν πολύ έμπειροι και καλοί στη δουλειά τους.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άρα το υλικό βοήθησε.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολύ, πολύ, νομίζω είναι από τα πιο ωραία υλικά, δηλαδή ακόμα τις θυμάμαι τις ασκήσεις και κάποιες τις χρησιμοποιώ και σε άλλα σεμινάρια, ήταν καλή δουλειά, ήταν πολύ βοηθητικό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Γενικότερα στην τοπική κοινωνία ποια ήταν η ανταπόκριση; Οι αντιδράσεις θετικές-αρνητικές για το πρόγραμμα, αν υπήρχαν βέβαια, έτσι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αυτές που σου είπα, και αρνητικές και θετικές, αρνητικές με την έννοια με το κομμάτι με τις καθαρίστριες που σου ανέφερα λόγω της συγκεκριμένης κυρίας και εντάξει η αριστερά που έχει πάντα μια τάση, όταν ακούς ΓΣΕΕ τέλος, είναι εργοδοτικό, οπότε και να τους αρέσει και να τους ενδιαφέρει, δεν είναι κάτι που απλά δεν θα συμμετάσχω αλλά και με την πρώτη ευκαιρία θα το χτυπήσω κιόλας, σε εμάς να πω την αλήθεια δεν το κάνανε, απλώς δεν το στηρίζανε, είχαμε όμως και περιστατικά bullying μέσα στο εργατικό, από το ΠΑΜΕ, τον πρώτο καιρό ήταν, δηλαδή όταν ανεβοκατέβαινα στο γραφείο, πάντα είχα ένα θέμα, παρότι οι περισσότεροι με ξέρουνε από παιδί, με ξέρουνε πολλά χρόνια, εκτός από αυτόν που είναι τώρα υπεύθυνος, γραμματέας

δεν ξέρω εγώ τι (δεν ακούγεται 25:54 μέχρι 26:17), τι κάνετε, αυτά είναι τα εργοδοτικά, προσπαθείτε να παρασύρετε τον κόσμο και έφυγε η γυναίκα μου, εντάξει μέσα στο σεξισμό κιόλας, έτσι; Δηλαδή πέρα από αυτό αλλά χωρίς να έχουν συνείδηση πόσο σεξιστικό είναι αυτό, δηλαδή η γυναίκα μου μας παράτησε χωρίς φαί δύο ημέρες για να πάει σε ένα σεμινάριο στη ΓΣΕΕ στη Θεσσαλονίκη, δηλαδή αυτό δεν υπάρχει, είχε πολύ πλάκα, γιατί αυτός τα χώνει αλλά είναι καλός άνθρωπος, όμως επειδή το ΠΑΜΕ ήταν και μέσα συνέχεια στο εργατικό κέντρο, ήταν πιο έντονο, γενικώς όμως οι υπόλοιποι νομίζω το δεχτήκανε...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε επίπεδο φορέων ή ο δήμος ή η περιφέρεια ή κάποιος άλλος τοπικός φορέας...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Με τον δήμο συνεργαστήκαμε μία-δύο φορές σε μια εκδήλωση νομίζω, συμμετείχαμε σε μια εκδήλωση μαζί, εντάξει είχαμε καλή σχέση και καλή συνεργασία και μετά τα κορίτσια από τον «Ξενώνα», από το κέντρο συμβουλευτικής δηλαδή, κακοποιημένων, με ένα άλλο φορέα επίσης, με το ΚΕΘΕΑ συνεργαστήκαμε, κάναμε από κοινού επίσης ένα εργαστήριο πολύ ενδιαφέρον με μια άλλη οργάνωση η οποία είναι ουσιαστικά το παράρτημα του ΟΚΑΝΑ στα Γιάννενα αλλά κάνει κυρίως οικογενειακή συμβουλευτική, με τους φορείς είχαμε γενικώς καλή επαφή, με την περιφέρεια δεν είχαμε, εννοώ δεν έτυχε να έχουμε καμιά επαφή, αν θυμάμαι καλά, αλλά με το δήμο, το ΚΕΘΕΑ, τον ΟΚΑΝΑ, το κέντρο συμβουλευτικής είχαμε καλές επαφές, είχαμε συνεργασία καλή.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άρα από αυτά που μου είπες και εσύ, κατάλαβα ότι το πρόγραμμα πήγε καλά, είχε θετικά αποτελέσματα, θεωρείς ότι θα έπρεπε να γίνει κάτι, με κάποιο τρόπο αυτό να συνεχιστεί μέσω ενός άλλου προγράμματος, μέσω κάποιας άλλης δομής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θεωρώ πως οπωσδήποτε πρέπει να συνεχιστεί με ένα τρόπο, νομίζω πως αυτό είναι το βασικό μας πρόβλημα σε όλα τα project, ότι κάπως, εμένα με δυσκολεύει πια και σε προσωπικό και σε επαγγελματικό επίπεδο, γιατί αναπτύσσεις μια σχέση με ανθρώπους και δεν είναι η πρώτη φορά, γιατί αλλάζουμε project εμείς, όμως αναπτύσσεις και προσδοκίες, έτσι; Ο άλλος αναπτύσσει προσδοκίες, όσο και να του λες το πρόγραμμα είναι μέχρι τότε, δεν παύει να έχει

προσδοκίες, ότι σου δίνει χρόνο από τη ζωή του, παίρνει πράγματα προφανώς αλλά και εκείνοι δίνουν ενέργεια και χρόνο και προσδοκούν ότι θα υπάρξει μια συνεργασία και μια επαφή και το κυριότερο δεν είναι ότι σταμάτησαν οι ανάγκες, καλύψαμε τις ανάγκες, άρα είναι οκ, σταματάμε τώρα, το πρόβλημα είναι αυτό, ότι δεν καλύφθηκαν, όχι μόνο σε αυτό, σε όλα τα αντίστοιχα προγράμματα ισχύει, οπότε αισθάνομαι ότι σταμάτησε πολύ απότομα, σε ένα σημείο που όλοι το είχαμε πάρει πολύ ζεστά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπήρχαν αιτήματα από γυναίκες ή συζητήσεις που να λένε θέλουμε κάτι να γίνει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, και μηνύματα και e-mail, νομίζανε ότι θα συνεχιζόταν αυτό, ότι θα ήταν κάτι σταθερό ή παρά του ότι λέγαμε εμείς ότι θα τελειώσει, έλα μωρέ έτσι λένε και παίρνουν παρατάσεις, αλλά ακόμα στέλνουν κατά καιρούς για το αν υπάρχει καμία εκπαίδευση, δηλαδή κάποιες από αυτές στέλνουν ακόμα, ναι απότομα τελείωσε, εγώ δεν ήμουν και από την αρχή, οπότε το αισθάνθηκα πολύ μισό όλο αυτό, ήταν πολύ καλή η συνεργασία και με τους υπόλοιπους, αν και εγώ δεν τα γνώρισα όλα τα κορίτσια, δεν πρόλαβα, σε μια συνάντηση τις είδα όλες μαζί όλο και όλο και στην τελευταία, όταν κάναμε το κλείσιμο, παρόλα αυτά είχαμε καλή συνεργασία και πολύ με στήριξαν τα κορίτσια στην Αθήνα, δηλαδή από την Ήρα και την Νατάσα και το Χρήστο ότι χρειαστήκαμε, νομίζω αυτό ήταν πολύ σημαντικό, γιατί εγώ συνεργαζόμουν και πρώτη φορά, οπότε είχα ένα άγχος πως θα είναι και ήταν σούπερ, δηλαδή έφτιαξαν ένα δίκτυ ασφαλείας πολύ σημαντικό, πολύ ισότιμο και σε πρακτικό επίπεδο με τα διοικητικά που έμενα ας πούμε δεν μου αρέσουν καθόλου και σε επιστημονικό κομμάτι, δηλαδή ήταν πολύ καλή, όχι μόνο η συνεργασία, δημιούργησαν ένα δίκτυ ασφαλείας πολύ σημαντικό, πολύ ουσιαστικό, ακόμα και ο Χρήστος που λόγω της δουλειάς του δεν θα μπορούσε να είναι εμπλεκόμενος σε ένα πρόγραμμα τόσο πολύ όσο κάποιος άλλος από τους συνεργάτες, ήταν πολύ υποστηρικτικός, δηλαδή αυτό που είχε επικρατήσει από το πρώτο πρόγραμμα, ήταν πολύ θετικό όλο το κλίμα, πολύ υποστηρικτικό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άρα και αυτό βοήθησε σημαντικά στο να διεκπεραιωθεί το πρόγραμμα και να...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολύ σημαντικά, γιατί και εσύ χαλαρώνεις και ξεδιπλώνεις όλο αυτό που θες να κάνεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Και δεν έχεις άγχος μετά να κάνω άλλα πράγματα ή δεν με καλύπτουν ή δε με βοηθάνε...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μπορείς να κάνεις άλλα πράγματα χωρίς να φοβάσαι τι θα σου πούνε, μπορείς να κάνεις καινούριες προτάσεις ή συνέβη αυτό στα Γιάννενα και θέλω να κάνω αυτό, αλλά ακόμα και όχι να λέγανε, είχα την άνεση να φέρω καινούρια πράγματα, να συζητήσω τις διαφωνίες ή πράγματα, νομίζω δεν το βρίσκεις εύκολα, δηλαδή εγώ που δουλεύω με πολλούς συνεργάτες σε πολλές οργανώσεις και οργανισμούς, δεν το βρίσκεις εύκολα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άρα ένα βασικό που το θεωρείς σημαντικό είναι ότι ένα πρόγραμμα τέτοιου τύπου πρέπει να προβλέπει και μια συνέχεια μετά;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Γιατί κοίταξε τι κάνουμε, πάμε ουσιαστικά και επαναλαμβάνουμε αυτό που έτσι και αλλιώς έχει μάθει ο μέσος πολίτης, η γυναίκα θα επιμείνω ακόμη περισσότερο, το ότι ξεκινάς με προσδοκίες, δημιουργείς προσδοκίες στον άλλο, του απλώνεις ένα χέρι και ζητάς και από εκείνον βοήθεια, θέλεις και εκείνος να σου αφιερώσει χρόνο, κόπο και ξαφνικά τα παίρνεις και τα αφήνεις στη μέση, γιατί το βασικό είναι ότι δεν είχαμε καλύψει τις ανάγκες και τώρα λέμε τελειώσαμε το πρόγραμμα αλλά αυτό ισχύει σε όλα τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά προγράμματα που είναι πολύ στοχευόμενα, που είναι μόνο εκπαίδευση ενός εργαλείου, μιας τεχνικής, αυτό δεν ήταν έτσι, θυμάμαι πολύ μεγαλύτερο κομμάτι και νομίζω ότι στόχος είναι η ενδυνάμωση, οπότε η ενδυνάμωση έχει περιφερειακά πολλά μικρά πράγματα που αν κάποιος δεν μπορεί να δει τη μεγάλη εικόνα, τα θεωρεί άσχετα μεταξύ τους αλλά στην πραγματικότητα είναι κομμάτι της ενδυνάμωσης που θέλει πολύ χρόνο και η συμμετοχή είναι ένα της κομμάτι, ένας της στόχος, αν δεν έχεις κάνει τα προηγούμενα, δεν έχεις κάνει τίποτα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Από τις συμμετέχουσες θυμάσαι σχόλια στο τέλος που να δείχνουν την ικανοποίησή τους; Δηλαδή αυτό πως αποτιμήθηκε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Νομίζω ότι είχαμε, όχι νομίζω, είχαμε και σε αυτό το πρόγραμμα αξιολογήσεις γραπτές, τουλάχιστον στα εργαστήρια και στα

σεμινάρια από ότι θυμάμαι, οπότε γενικώς οι αξιολογήσεις που είχαμε ήταν πολύ καλές αλλά αυτό αφορούσε κυρίως τις εκπαιδεύσεις, δηλαδή ήταν αξιολόγηση της εκπαίδευσης, γενικώς πάντως μπορεί να μην ήταν όσες θα θέλαμε (δεν ακούγεται 36:19 μέχρι 36:32), και είχα πάει και στην Κοζάνη και είναι αυτές οι κυρίες που είναι καταπληκτικές, δηλαδή δεν υπάρχουν, ειδικά η μία είναι τόσο δυναμικός άνθρωπος, με πολλά προβλήματα υγείας από τη δουλειά, από τα κλασικά που έχουν οι καθαρίστριες, γόνατα τέτοια, εντάξει ήτανε, δεν ξέρω ρε παιδί μου, νομίζω ότι τους άρεσε πολύ και σε εκείνες δηλαδή πολύ και ότι με ένα τρόπο περιμένανε, είχαμε αναπτύξει μια σχέση τέλος πάντων, προσωπική, γιατί αυτό βασίζεται πάρα πολύ στη προσωπική σχέση, έτσι; Οπότε και εγώ το ένιωσα κάπως λειψό αυτό και ότι σταμάτησε κάπως απότομα, είναι ωραίο όμως που ακόμα στέλνουν μηνύματα και e-mail για το αν υπάρχει κάποια εκπαίδευση, για το αν υπάρχει κάτι αντίστοιχο να μας ενημερώσει, συναντήσεις συμβουλευτικής και τέτοια.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αξιολόγηση κάποια ιδιαίτερη έγινε για τα Γιάννενα ή ήταν αυτή η γενική που είχε γίνει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Νομίζω δεν είχαμε κάνει κάποια άλλη, δεν είμαι σίγουρη να σου πω την αλήθεια, έχει περάσει τόσος καιρός και έχουν μεσολαβήσει άλλες τόσες αξιολογήσεις, αλλά νομίζω δεν είχαμε κάνει κάτι ειδικότερο, η Νατάσα θα γνωρίζει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μου έχει δώσει μια αξιολόγηση γενική από όλη την Ελλάδα, για αυτό ρωτάω μήπως υπήρχε κάτι ειδικότερο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα report μας μόνο, που αυτά όμως τα στέλναμε όλες και όλοι, γιατί είχαμε και έναν άντρα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αυτό το τι έγινε σε κάθε σεμινάριο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι μόνο, ήταν μηνιαία report, δηλαδή που είχε μέσα και του σεμιναρίου και τις ατομικές συναντήσεις, τις συναντήσεις με τους φορείς, προετοιμασία, οτιδήποτε κάναμε.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αυτά ήταν μηνιαία ε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ήταν μηνιαία και τριμηνιαία νομίζω, δεν θυμάμαι πολύ καλά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα ρωτήσω και την Νατάσα, γιατί μου έχει δώσει κάποια αλλά ήταν των σεμιναρίων αυτά, τι γινόταν, πόσοι συμμετείχαν στο καθένα, δεν θυμάμαι, γιατί πρέπει να πάρουμε και υλικό και εμείς για να δούμε λίγο τι γινόταν μέσα στο πρόγραμμα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Νομίζω ότι είχαμε και μηνιαία και τριμηνιαία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα ρωτήσω τη Νατάσα σίγουρα, να δω και εγώ τι έχω αλλά νομίζω κάτι τέτοια δεν έχω, δεν θυμάμαι να έχω, πρέπει να έχω κάποια γενικά, ότι έχει να κάνει με εργαστήρια-σεμινάρια, τι έγινε σε αυτό, δηλαδή πως πήγε, πόσοι συμμετείχαν, κάτι τέτοιο, εντάξει, θα τη ρωτήσω, ως αποτέλεσμα του προγράμματος, εντάξει από τη στιγμή που δεν έγινε ειδική αξιολόγηση εκεί, δεν υπάρχουν μετρήσιμα στοιχεία αλλά σε άτυπο επίπεδο, είχες κάποια πληροφόρηση ότι κάποιες γυναίκες συμμετείχαν μετά σε συνδικάτα ή κάποιες άλλες παρακινήθηκαν να συμμετέχουν ή πως ωφέλησε; Είχες κάποια αποτίμηση εσύ για αυτό; Έστω άτυπα σου λέω, έτσι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι για συμμετοχή δεν ξέρω, γιατί δεν είχα άμεση σχέση με αυτό τουλάχιστον συμμετοχή στα συνδικάτα, όμως ξέρω κάποιες που κινητοποιήθηκαν κάπως, έχω μία-δυο στο μυαλό μου που κινητοποιήθηκαν στο να βγουν από το σπίτι, στο να κάνουν άλλα πράγματα, δεν χρειάζεται να είμαι συνέχεια στο σπίτι αλλά έχω το δικαίωμα να διεκδικήσω να πάω σε μια ομάδα κάπου, έχω δυο τέτοια στο μυαλό μου αλλά δεν ξέρω αν συνέχισαν, δηλαδή με ένα τρόπο, δεν έχουμε επαφή μέσω e-mail, εγώ τους στέλνω κάτι ενδιαφέροντα άρθρα και τέτοια κατά καιρούς, δεν ξέρω καθόλου, τουλάχιστον για τα Γιάννενα, έτσι;

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αυτό που είπες να βγαίνουν από το σπίτι και να συμμετέχουν σε άλλες δραστηριότητες φαντάζομαι, έτσι; Σε επίπεδο ψυχολογικό, ενδυνάμωσης προσωπικό, υπήρχε κάποιο...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολύ, αυτό ήταν και το πιο σημαντικό, σε αυτό έβλεπες πολύ γρήγορα διαφορά ανάμεσα στο πριν και το μετά και αυτό ήταν λίγο, και αυτό ήταν πολύ χαρακτηριστικό, γιατί είναι ένας πολύ μεγάλος μύθος αυτός που λέει ότι οι γυναίκες όταν βρίσκονται μεταξύ τους τσακώνονται και μαλλιοτραβιούνται, πάντα στις ομάδες υπάρχει σχετική ένταση στην αρχή αλλά, ξέρεις όχι ένταση, μέχρι να σπάσει ο πάγος και μετά

ανακαλύπτουν ότι έχουν πολλά περισσότερα κοινά από ότι μπορεί να φαντάζονται και νομίζω ότι αυτό ήταν το βασικότερο, ότι άρχισαν σιγά-σιγά να ξεδιπλώνονται, να γνωρίζουν ότι έχουν πολλά κοινά προβλήματα ή πράγματα τέλος πάντων που τις απασχολούνε, μείνανε πολλές φορές μαζί, γιατί εκτός από το υλικό που κάναμε το κλασικό, κάναμε και κάποιες άλλες ομάδες, εστιάζαμε στο σεξισμό, τι σημαίνει βία γενικώς και πόσο εύκολα τη δεχόμαστε, αυτό είναι πολύ κλασικό και σε αυτό το πρόγραμμα και σε άλλα αντίστοιχα, ότι ακόμα και ο τρόπος που νοσηματοδοτούν τη βία είναι συγκλονιστικό, ότι δεν θεωρούν βία τη στέρηση ελευθεριών, οπότε φαντάσου αυτές που ήταν οι περισσότερες, όχι όλες, πάνω από 40-45, που στην επαρχία αυτό είναι άλλο, όταν είναι παντρεμένη από τα 18 της και άλλο τώρα στις δικές μας τις γενιές, νομίζω αυτό ήταν το σημαντικότερο, άρχισαν να κάνουν επαφές μεταξύ τους, να βγαίνουν από το σπίτι, να μοιράζονται που είναι πολύ σημαντικό σε μια μικρή κοινωνία τοπική να αρχίσεις να μοιράζεσαι πράγματα πιο προσωπικά σε ανθρώπους που ξέρεις ότι θα τους ξαναδείς με ένα τρόπο, ανέπτυξαν και σχέσεις μεταξύ τους που ήταν σημαντικό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Άρα κατάλαβες ότι τις ωφέλησε και σε προσωπικό επίπεδο να αλλάξουν και τον τρόπο σκέψης τους και αντίληψης των πραγμάτων.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Κυρίως αυτό, γιατί για εμένα αυτό είναι η ενδυνάμωση, είναι στα πλαίσια της ενδυνάμωσης, αυτό ήταν το βασικό πράγμα, ο στόχος με τον οποίο εγώ έμεινα ευχαριστημένη, αν και ήθελε και άλλο, όντως ήταν τα πράγματα διαφορετικά, τα παιδιά μέσα στην εκπαίδευση έχουν ένα πάρα πολύ ωραίο πίνακα ο οποίος είναι από το 2012, αν θυμάμαι καλά, μπορεί και λίγο πριν, και από την Αμερική αλλά είναι ενδεικτικό τέλος πάντων, για την παραγωγική και την αναπαραγωγική εργασία, το έχεις δει; Καταπληκτικό, οι αντιδράσεις με αυτό τον πίνακα ήταν φοβερές, το συνδέουνε και με μια πολύ ωραία άσκηση, πόσες δουλειές κάνει η γυναίκα που αυτά θα μετριοούνται, δηλαδή αν ήταν ένας άλλος άνθρωπος, ένας άντρας, θα πληρωνόταν, ποιος καθαρίζει, ποιος πλένει, ποιος οργανώνει πάρτι, έχει κάποια που είναι πολύ, δηλαδή για το δικό μας (δεν ακούγεται 46:02 μέχρι 46:23), και βγάζει ένα αποτέλεσμα, ένα σύνολο, που είναι χιλιάδες δολάρια, αυτό και μόνο, γιατί μετά ξέρεις τα κλασικά, θα μου το βγάλεις φωτοτυπία να το βάλω στο ψυγείο να το βλέπουνε, γιατί εκεί αντιλαμβάνεται έστω και για λίγο, ότι όντως, γιατί

το συνδύασαν τα παιδιά με μια εξαιρετική άσκηση που καταγράφουν τι κάνουν ωριαία η σύζυγος, αν είναι, αλλά μπορείς να το βάλεις και στον αδερφό ή τον μπαμπά, η σύγκριση με το να το βλέπεις, άλλο να το ξέρεις και άλλο να το βλέπεις αυτό αποτυπωμένο, οπότε όλα αυτά ήταν για τις περισσότερες και καινούριο και λίγο σαν ξύπνημα, δηλαδή μια πολύ καινούρια εμπειρία αλλά έμειναν όλες πολύ ευχαριστημένες, δηλαδή το θέλανε πολύ αυτή την επαφή και αυτές, τις συναντήσεις των σεμιναρίων και των εργαστηρίων, την αναζητούσαν και την αναζητούν ακόμη πολύ, αυτό είναι πολύ σημαντικό και θετικό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τώρα δεν ξέρω, κάτι άλλο που νομίζεις ότι ξεχάσαμε; Εγώ αυτά τα βασικά ήθελα να ρωτήσω, κάτι αρνητικό δεν υπήρχε; Να ακούσεις κάτι ή κάποια παρατήρηση, κάτι να αλλάξει στο οτιδήποτε, στα σεμινάρια, στο υλικό, όχι απαραίτητα αρνητικό, ή αρνητικό ή μια αντιπρόταση ή κάτι που θα έπρεπε να γίνει, να αλλάξει.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, ίσα-ίσα, από τα Γιάννενα σίγουρα όχι αλλά προσπαθώ να σκεφτώ στις άλλες πόλεις, ούτε Κοζάνη, ούτε Δράμα, όχι αρνητική, νομίζω ότι ήταν πραγματικά πολύ θετικό το κλίμα και ενώ στην αρχή, αυτό είναι πολύ χαρακτηριστικό, για έμενα ως εκπαιδευτρια είναι πάντα ένας δείκτης αυτό, όταν ξεκινάνε οι άνθρωποι να έρχονται και να λένε εγώ όμως δεν θα μείνω πολύ, γιατί έχουν μια δουλειά και μένουν, οπότε αυτό από μόνο του είναι ένας δείκτης, σου δείχνει πάντα, έχει κάτι ενδιαφέρον για να μένουν, άρα κάτι καλό γίνεται εδώ, όχι τίποτα αρνητικό, σου λέω η μόνη δυσκολία ήταν με την πολιτικά υπεύθυνη, που στην πραγματικότητα δεν μας δημιούργησε εντάσεις ή το οτιδήποτε αλλά μόνο ως ύπαρξη, με αυτή την έννοια.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αν ξέρεις, αν σου είπαν, αν ρώτησες το κίνητρο για να συμμετάσχουν; Επειδή είπες ότι κάποιες είπαν δεν θα μείνω πολύ αλλά τελικά μείνανε, για να έρθουν; Γιατί δεν ήταν κάτι υποχρεωτικό.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι δεν ήταν, νομίζω επίσης ότι υπήρχε σαν ερώτηση στην αξιολόγηση των εργαστηρίων, δεν είμαι πολύ σίγουρη, στην πραγματικότητα όμως νομίζω ήταν τελείως προσωπικό, δηλαδή κάπως ήρθαν οι πρώτες και μετά επειδή τους άρεσε πάρα πολύ, φέρανε τις υπόλοιπες, νομίζω κάπως έτσι, γενικώς από στόμα σε στόμα λειτούργησε

πάρα πολύ, πέρα από τον τύπο και επίσης κάναμε τη σελίδα στο facebook που επίσης πήγε καλά, εγώ τη διατηρώ ακόμη.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σελίδα ειδικά για τα Γιάννενα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Νομίζω των Ιωαννίνων.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ωραία, θα το κοιτάξω αυτό, πως είναι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δομή ισότητας...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα είναι μέσα από την κεντρική της δομής ισότητας εδώ; Θα έχει σύνδεση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν είμαι σίγουρη, γιατί πολλές φορές κάνει η Ήρα share από εμένα, οπότε πολλές φορές φαίνεται αυτό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Οκ, αν δεν το βρω, θα σου πω να μου στείλεις με mail το link.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δηλαδή λειτούργησε από στόμα σε στόμα, ότι πήγανε, τους άρεσε, κάποιες γιατί είχαν κάνει ξανά εκπαιδεύσεις μαζί μου και ξέρανε ότι κάτι θα κάνω που θα τις ενδιαφέρει, κάποιες άλλες τους φάνηκε ενδιαφέρον το...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πάντως κάποιο αντίστοιχο πρόγραμμα νομίζω δεν είχε ξαναγίνει, με αυτό το θέμα και σε αυτό το πλαίσιο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Νομίζω πως ναι, γιατί και εγώ ήταν η πρώτη φορά που συνεργάστηκα με το ΙΝΕ αλλά δεν νομίζω ότι είχαν κάνει κάτι αντίστοιχο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ούτε εσύ ξέρεις κάποιο άλλο πρόγραμμα να είχε γίνει κάτι αντίστοιχο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σε σχέση με τη συμμετοχή όχι, αλλά πριν δύο χρόνια είχα κάνει εκπαιδεύσεις σε κάποιες από αυτές, που ήταν εκπαίδευση αντισεξιστική, σε φορείς όμως κυρίως, δηλαδή σε εργαζόμενους και εκπαιδεύσεις εκπαιδευτών αλλά είχαμε κάνει και κάποια σεμινάρια σε ένα πληθυσμό, οπότε από εκεί ήταν κάποιοι, κυρίως από στόμα σε στόμα, που επίσης το θεωρώ κατάκτηση, νομίζω είχε μεγαλύτερη αξία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σίγουρα είναι αλλιώς ότι πάνε κάποιοι και μετά καλούνε και λένε, ελάτε, είναι ωραία αυτά που κάνουμε, ενώ το να είναι κάτι υποχρεωτικό ή να έχει οικονομικό όφελος, γιατί αυτή ήταν η διαφορά ανάμεσα στα δύο προγράμματα που έβλεπα εγώ, ότι είναι άλλο να έχεις ένα επαγγελματικό, οικονομικό όφελος, έστω και για λίγο, και άλλο ότι απλώς θα κάνεις μια ενδυνάμωση που δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μεγάλη διαφορά και να σου πω την αλήθεια, εγώ αν μου έλεγες τώρα που το σκέφτομαι και θυμάμαι τις εκπαιδεύσεις, το πρώτο πρόγραμμα στην ισότητα, ήταν και άλλες οι ηλικίες, ίσως υπήρχε μεγαλύτερη η συμμετοχή, ήταν πιο συνολική, ενώ (δεν ακούγεται το όνομα του προγράμματος 54:10) έπρεπε πάρα πολύ να κοπιάσεις για να τους κερδίσεις, ήταν πιο και λόγω ηλικίας, συν του ότι υπήρχαν και πολλά προβλήματα οργανωτικά στην αρχή, δεν είχαν και άλλο τρόπο τα παιδιά να το επικοινωνήσουν, οπότε ήταν πολύ δύσκολο, εμένα με δυσκόλεψε πάρα πολύ, έβγαζαν πολύ θυμό σε αυτό που είχαν στο μυαλό τους ως φορέα, ενώ στην «Ισότητα» ήταν όλα πιο εύκολα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Είναι αλλιώς να έχεις το κίνητρο αυτό, φαντάζομαι και στους νέους που λένε και οι γονείς πήγαινε εκεί να κάνεις μια επιμόρφωση, στη γυναίκα είναι αποκλειστικά σχεδόν δικό της, ότι θέλω να πάω εκεί, να κερδίσω κάτι, οπότε έχει διαφορά πως έρχεται κάποιος εκεί και το κίνητρο και το περιβάλλον πως έχει επηρεάσει.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όταν είναι επιλογή σου, είναι επιλογή σου, θέλω να πάω και να το κάνω, ενώ αντίστοιχα όταν είναι να πας να πάρεις κάτι, θα κάτσεις και θα φας τον άλλο στη μάπα, σου αρέσει δεν σου αρέσει, μπορεί να είσαι και λίγο αρνητικός, σε εμάς ευτυχώς δεν είχαμε τέτοια θέματα.